

УДК 026:37](477):004.774

Ірина Хемчян,
завідувач відділу ДНПБУ
імені В. О. Сухомлинського

Наталія Соколовська,
молодший науковий
співробітник ДНПБУ
імені В. О. Сухомлинського

Освітнянські бібліотеки України в соціальних мережах

У статті розглядаються основні можливості використання інтернет-медіапорталів, відомих як соціальні мережі, для популяризації діяльності освітянських книгозбірень Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України.

Ключові слова: освітянська бібліотека, соціальна мережа, Facebook, Twitter, YouTube, Google+, ВКонтакте, Однокласники.

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах інформатизації суспільства та масової інтеграції в мережу Інтернет фахівці освітянських бібліотек широко застосовують інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) і докладають певних зусиль, щоб забезпечити користувачам вільний та оперативний доступ до ресурсів. Зазначимо, що сьогодні популярність книгозбірень значною мірою залежить від того, як вони представлені в інтернет-просторі. Сайт або власна сторінка зазвичай є запорукою успіху промоції установи. Практикою доведено, що найменш затратний вид піару та засіб рекламування ресурсів та послуг бібліотеки — представлення у соціальних веб-спільнотах.

Нині мережа освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук об'єднує понад 16 000 установ. Наукове дослідження щодо представлення різних видів освітянських книгозбірень у соціальних медіа надасть змогу активізувати діяльність у цьому напрямі та сприятиме подальшому інноваційному розвитку закладів.

Аналіз наукових досліджень. Питання використання соціальних медіа в роботі бібліотек України висвітлювали Т. Бондаренко, Е. Генієва, В. Горовий, А. Єрмаков, А. Кирилова, О. Мар'їна, О. Моргунова, О. Онищенко, В. Попик, Р. Скорнякова.

Аналіз публікацій уможливив висновок про недостатню повноту наукових студій і брак досліджень, присвячених представленню освітянських бібліотек у соціальних медіа.

Об'єктом статті є мережа освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України (далі — МОН України та НАПН України), а саме: головний координаційний науково-методичний центр мережі МОН України та НАПН України — Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (далі — ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського); Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека (далі — ЛОНПБ); Миколаївська науково-педагогічна бібліотека (далі — МНПБ); 7 спеціальних бібліотек наукових установ НАПН України; 25 бібліотек обласних інститутів післядип-

ломної педагогічної освіти (далі — бібліотеки ОШПО); 39 книгозбірень ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів; бібліотеки загальноосвітніх навчальних закладів (далі — бібліотеки ЗНЗ).

Мета статті — комплексний аналіз використання соціальних мереж у діяльності освітянських бібліотек України.

Наукова новизна полягає в тому, що в роботі вперше розкрито теоретичні основи впливу соціальних мереж на розвиток та вдосконалення функціонування освітянських книгозбірень.

Вклад основного матеріалу. Головними проблемами в організації маркетингової діяльності бібліотек нині є обмежені фінансові ресурси і дефіцит персоналу цієї сфери. Отже, актуальним є пошук у напрямі найефективніших технологій маркетингових комунікацій, які відповідають умовам обмеженого бюджету і відрізняються нестандартним характером.

Таким особливостям відповідає один із найбільш динамічно розвинутих комунікаційних каналів Інтернету — соціальні медіа. До числа найпопулярніших соцмереж належать ВКонтакте (понад 16 млн користувачів в Україні); Facebook — найбільша міжнародна соціальна мережа; Twitter — сервіс мікроблогів, що використовує технології обміну миттєвим повідомленнями (понад 1 млн користувачів). Серед лідерів світових мереж також Google+, Однокласники та сервіс відеохостингу YouTube.

З-поміж соціальних медіа, які використовують освітянські бібліотеки, найбільшої популярності набули: ВКонтакте (45 установ), Facebook (12), YouTube (8), Однокласники (7), а також Google+ (5) та Twitter (2) (табл.).

Матеріали головної освітянської бібліотеки України представлено одночасно у трьох соціальних мережах: Facebook, ВКонтакте та Однокласники. У двох ресурсах водночас присутні офіційні групи ЛОНПБ (YouTube, Google+) та МНПБ (YouTube, ВКонтакте).

Аналіз засвідчив, що ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського використовує соціальні мережі для додаткової підтримки власного потужного веб-порталу. Інформація про діяльність книгозбірень в різних медіа переважно дублюється-

ся, а посилання на сторінках/у групах установи у соцмережах спрямовують користувачів на веб-портал як основну точку доступу до галузевої фахової інформації.

На власній сторінці Facebook головна освітянська бібліотека країни, починаючи від 2011 року, регулярно інформує відвідувачів про актуальні події, ресурси та масові заходи. Вміщено інформацію про установу, головну мету діяльності, нагороди, контакти та розклад роботи. Відомості про новини з життя бібліотеки, місію, нагороди, контактні дані, фото, анонси тощо знаходимо на сторінці ДНПБ у мережі ВКонтакте. Профіль книгозбірні в Однокласниках містить новини, а також звіти про проведення наукових конференцій, фотоогляди виставок, масових заходів та інше.

Таблиця

Представлення освітянських бібліотек у соціальних медіа

Освітянські бібліотеки	Присутність у соціальних медіа					
	Facebook	Twitter	YouTube	Google+	ВКонтакте	Однокласники
ДНПБ України імені В. О. Сухо-млинського	1				1	1
ЛОНПБ			1	1		
МНПБ			1		1	
Спеціальні бібліотеки наукових установ НАПН України						
Бібліотеки ОШПО						
Бібліотеки ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів	7	2	2	2	13	
Бібліотеки ЗНЗ	4		4	2	30	6
Всього	12	2	8	5	45	7

МНПБ має акаунт у Google+ від 2011 року. У ньому розміщено перелік наявних інформаційних ресурсів, відомості про поточні та перспективні масові заходи, гіперпосилання на веб-сайт бібліотеки та сторінку молодіжного літературного клубу. Є також посилання на зведений електронний та онлайн-каталоги, які, на жаль, на час дослідження були неактивними.

Зацікавив МНПБ і хостинг відеоматеріалів YouTube. Зареєструвавшись у 2011 році як сучасний центр підтримки інформаційних потреб науково-педагогічних, педагогічних та управлінських кадрів, студентів, учнівської молоді, фахівці установи упродовж чотирьох років регулярно інформують користувачів про діяльність, репрезентують клуби за інтересами, відеоматеріали про роботу бібліотек ЗНЗ м. Миколаєва, а також власний поліграфічно-видавничий комплекс, інформаційний бюлетень "Освітнянин", суспільно-гуманітарний альманах "Глаголь добро". Всього представ-

лено 98 відео. За три роки зафіксовано майже 9 тисяч переглядів, систематично додаються нові відеофайли.

ЛОНПБ також має обліковий запис у Google+, проте наявне лише посилання на сторінку в мережі YouTube, де завантажено чотири відеофайли. Останнє оновлення було три роки тому, також відсутнє посилання на веб-сайт бібліотеки.

Серед інших установ мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, що активно використовують можливості мережевих структур, лідирують книгозбірні ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів. Їхні матеріали представлені у 5 популярних соціальних медіа.

Так, із 39 книгозбірень ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів 18 створили спільноти у 5 найпопулярніших соціальних мережах. Окремі установи зареєстровані одночасно в кількох медіа. Найактивніше сьогодні використовують платформу ВКонтакте: власні групи мають 13 книгозбірень; на другому — мережа Facebook: у ній створили сторінки 6 книгозбірень; по 2 установи мають канали в YouTube, акаунти в Google+ чи мережі Twitter.

Більшість бібліотек ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів ефективно використовують соціальні медіа та рекламу в інтернет-просторі. Оперативно анонсує власну діяльність Наукова бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет", що має сторінки в 4 соцмережах. У 2 сервісах одночасно представлено 4 книгозбірні ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів: бібліотеки Житомирського державного університету ім. Франка, Східноєвропейського національного університету, Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. 12 установ представлено лише в одній із популярних соцмереж: бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди", Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухо-млинського, Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків), Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини, Хмельницького національного університету, Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького.

Платформу ВКонтакте фахівці книгозбірень найчастіше використовують для створення груп, де публікують новини, ознайомлюють із новими надходженнями, оперативно відповідають на запитання читачів, проводять опитування.

Найбільшу кількість учасників (233) зафіксовано в офіційній групі Наукової бібліотеки Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет"; найменшу (1) — у групі Наукової бібліотеки Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка.

Загальну інформацію про установу розміщено на сторінках книгозбірень Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет", Ізмаїль-

ського державного гуманітарного університету та Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка.

Із власною історією, бібліотечним фондом ознайомлюють ресурси Наукової книгозбірні Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Адресу та час роботи зазначено лише на сторінці книгозбірні Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського; дату заснування — в акаунтах наукових бібліотек Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова та Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. 8 книгозбірень, а саме: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди", Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Житомирського державного університету ім. І. Франка, Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка — навели посилання на власні веб-сайти. Інформацію про культурно-освітню діяльність надає користувачам Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. 9 установ опублікували фотозвіти проведених масових заходів, а саме: Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова (12 альбомів), Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет" (6), ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди" (4), Житомирського державного університету ім. І. Франка (4), Ізмаїльського державного гуманітарного університету (2), Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (2), Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького (2). На ресурсі книгозбірні Миколаївського національного університету ім. В. Сухомлинського представлено фотоальбоми "З історії бібліотеки", "З фонду видань XIX — поч. XX ст." та "Життя бібліотеки".

Актуальні новини із бібліотечного життя пропонують книгозбірні Ізмаїльського державного гуманітарного університету, Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова та Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. А Наукова бібліотека Української інженерно-педагогічної академії (м. Харків) останні новини опублікувала у 2014 році. Посилання на віртуальні виставки є на сторінці Наукової бібліотеки Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет", а на книжково-ілюстративні експозиції — на ресурсі Наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка. Останні дві книгозбірні також інформують про нові надходження до фондів. Наукова бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет" умістила актуальну інформацію для науковців і відвідувачів читальних залів та посилання на періодичні видання, наявні у фонді. Наукова книгозбірня Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка надає корисні посилання на безоплатні українські та закордонні онлайн-бібліотеки, електронний каталог. Користувачі мають можливість ознайомитись із підрозділами установи та факультетами університету. Спеціалісти Наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка навели інформацію про проекти,

пов'язані з книгою та читанням, а також запропонували 20 тем для обговорення. Бібліотека Ізмаїльського державного гуманітарного університету періодично проводить опитування віртуальних читачів.

Викладене доводить, що найповніше репрезентували власну діяльність у мережі ВКонтакте книгозбірні Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка та Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Цікавими та інформативними є сторінки бібліотек Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет", Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Ізмаїльського державного гуманітарного університету та Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького. Зареєстрована у цій соцмережі, проте не оновлює сторінку бібліотека Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка.

На другому місці за популярністю серед книгозбірень ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів мережа Facebook. У ній мають сторінки 6 книгозбірень, ресурси регулярно поповнюються матеріалами про проведені заходи, систематично публікуються новини та оголошення.

Відвідати масові заходи запрошує користувачів бібліотека Східноєвропейського національного університету. Книгозбірня Житомирського державного університету ім. І. Франка репрезентує книжкові виставки та списки нових надходжень. Із загальною інформацією та годинами роботи можна ознайомитись на ресурсах наукових бібліотек Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова та Хмельницького національного університету. Посилання на сайт подано на сторінках книгозбірень Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Східноєвропейського та Хмельницького національних університетів. Актуальними новинами та фото діляться з відвідувачами книгозбірні Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, Східноєвропейського національного університету, Житомирського державного університету ім. І. Франка, Чернігівського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка. Фото наявні на сторінках бібліотек Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Східноєвропейського національного університету, Житомирського державного університету ім. І. Франка, Хмельницького національного університету.

На нашу думку, найінформативнішими є сторінки бібліотеки Східноєвропейського національного університету та Наукової бібліотеки Хмельницького національного університету. Серед кращих виокремимо ресурси книгозбірні Житомирського державного університету ім. І. Франка та Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Дві бібліотечні установи ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів створили канали на сервісі YouTube: книгозбірня Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського умістила 18 відеозвітів проведених масових заходів, а Наукова бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет" завантажила 5, серед яких — презентація інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки, віртуальні книжкові виставки та посилання на акаунт у мережі Google+.

Наукова бібліотека Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Короленка також має профіль

у Google+, але на час дослідження жодної інформації про установу не наведено. Як бачимо, бібліотечні заклади недостатньо використовують для власної промоції мережу Google+, в якій зручно та ефективно ділитися контентом.

Для оперативного ознайомлення користувачів з новинами бібліотека Східноєвропейського національного університету та Наукова бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет" зареєстровані у Twitter. Книгозбірня Східноєвропейського національного університету від 2011 року інформує про масові заходи, нові надходження до книжкового фонду, а Наукова бібліотека Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ "Криворізький національний університет" систематично публікує актуальні новини. Сторінки обох установ містять посилання на веб-сайти.

Бібліотеки ЗНЗ також поступово трансформуються в інформаційно-освітні центри та використовують у роботі соціальні медіа. На час дослідження 46 книгозбірень ЗНЗ мали власні групи у популярних соцмережах.

Серед бібліотек ЗНЗ таких, що зареєстровані в кількох мережах одночасно, немає. Найпопулярнішою є соцмережа ВКонтакте: у ній створили групи/сторінки 30 бібліотек; 6 — у мережі Однокласники; по 4 установи зареєстровано в Facebook та YouTube; лише 2 мають облікові записи в Google+.

Аналіз офіційних груп бібліотечних установ ЗНЗ у мережі ВКонтакте виявив, що головне завдання та кількість користувачів зазначено на ресурсі книгозбірні НВК № 9 м. Хмельницького, а дату заснування — на сторінках Зорянської шкільної бібліотеки, а також книгозбірень Харківської загальноосвітньої школи І—ІІІ ст. № 118 та Синицької ЗОШ І—ІІІ ст. Черкаської області.

Жодної інформації, крім дати заснування, немає на сторінках бібліотеки-філії Березнівської ЗОШ № 2 та книгозбірні Гвардійської школи І—ІІ ст. Розпорядок роботи наводять Зорянська шкільна бібліотека, книгозбірня Синицької ЗОШ І—ІІІ ст. Черкаської обл., шкільна бібліотека КЗОСЗШ № 69, Сичавська шкільна бібліотека та Каноницька публічно-шкільна бібліотека.

Інформацію про фонд уміщено лише на сторінці Зорянської шкільної бібліотеки, а про нові надходження — на сайті бібліотеки ЗОШ І—ІІ ст. с. П'ятидні.

Про актуальні новини інформують Олександрійська та Головинська публічно-шкільні бібліотеки, книгозбірня Бучацької ЗОШ І ст. № 1, Зорянська шкільна бібліотека, бібліотека ЗОШ І—ІІ ст. с. П'ятидні, шкільна бібліотека Юрківського НВК.

Із масовими заходами можна ознайомитися на сторінках бібліотеки Бучацької ЗОШ І ст. № 1 та Рогізнянської публічно-шкільної бібліотеки Демидівського р-ну Рівненської обл. Фотозвіти представлено на сторінках книгозбірень ЗНЗ: Зорянської, Порохівської, Юрківського НВК, КЗОСЗШ № 69, ЗОШ І—ІІ ст. с. П'ятидні а також Олександрійської, Рогізнянської, Мирненської публічно-шкільних бібліотек та школи-гімназії № 5 м. Кременія. Відеозаписи бібліотечної тематики уміщено на ресурсах Олександрійської публічно-шкільної бібліотеки, Литвинівської шкільної бібліотеки та книгозбірні Якушиницької СЗШ І—ІІІ ст. Сторінка Каноницької публічно-шкільної бібліотеки містить посилання на всі видання про Гаррі Поттера (Дж. Ролінг) українською мовою.

Бібліотека школи-гімназії № 5 м. Кременія представила фотоальбоми: "Участь в конкурсах", "Акція "Подаруй бібліотеці книгу", "Огляд книжкових виставок", "Ай-

стопери бібліотеки", "Книжковий клуб "Бібліотечна сімейка", "Бібліохвилянка", "Килимок з періодики" тощо. Книгозбірня Бучацької ЗОШ І ст. № 1 умістила на сторінці фотоальбоми з пам'ятниками книзі, а Синицької ЗОШ І—ІІІ ст. — фото про діяльність гуртка "Книжкова лікарня".

Бібліотека ЗОШ І—ІІ ст. с. П'ятидні, окрім презентації книжкових новинок, подій бібліотечного життя, фотоматеріалів, надає читачам можливість висловити власну думку щодо обслуговування та покращення роботи установи. Фахівці книгозбірні Синицької ЗОШ І—ІІІ ст. запропонували для обговорення тему "Що такого почитати?", а шкільної бібліотеки Якушиницької СЗШ І—ІІІ ст. — чотири теми: "Яку книгу ви порадили б прочитати на диванчику своїм кращим друзям?", "Яку останню книгу ви прочитали?", "Якого жанру твори вам подобається читати?", "Чи є такі фільми, після перегляду яких вам захотілось прочитати оригінал?". Зорянська шкільна книгозбірня проводить анкетування "Вивчення обслуговування користувачів через мережу Інтернет", а Порохівська шкільна бібліотека цікавиться у користувачів "Що ви читаете?", "Що б ви хотіли змінити в нашій бібліотеці?" і пропонує гіперпосилання на безкоштовні цифрові книгозбірні класики, творів українських письменників, поетів, драматургів, шкільні підручники, аудіо казки тощо.

Систематичні публікації в соціальних медіа з посиланням на материнські сайти сприяють залученню додаткових відвідувачів, підвищують рейтинги у пошукових системах. Посилання на веб-сайт школи/бібліотеки надають: Порохівська, Легедзинська, Зорянська, Литвинівська, Якушиницька шкільні книгозбірні; Каноницька та Олександрійська публічно-шкільні бібліотеки, а також бібліотеки Харківської загальноосвітньої школи І—ІІІ ст. № 118, Бершадської ЗОШ І—ІІІ ст. № 3, спеціалізованої школи І—ІІІ ст. № 6 м. Прилуки, школи-гімназії № 5 м. Кременія, КЗОСЗШ № 69, НВК № 9 м. Хмельницького.

Отже, найкраще використовують можливості, які надає соціальна мережа ВКонтакте, Зорянська та Порохівська шкільні бібліотеки.

Мінімальний контент у цій мережі містять акаунти Бабинської, Кіровської та Тучинської шкільних книгозбірень, а також бібліотек Березнівської ЗОШ № 2, Гвардійської школи І—ІІ ст. та публічно-шкільної бібліотеки с. Бугри.

Відвідавши сторінки книгозбірень ЗНЗ у мережі "Facebook", користувачі отримують інформацію про установи, їх ресурси, послуги, дізнаються про поточні та перспективні заходи.

На відеохостингу YouTube бібліотеки Золотоколядзянської ЗОШ, Вільнянської ЗОШ та ЗОШ № 3 м. Борислав умістили відео про діяльність та масові заходи. Книгозбірня Бориспільської спеціалізованої школи І—ІІІ ступенів № 5 у 2014 році завантажила бібліотечний урок "Знайомство з книгою" та фільм, присвячений Всеукраїнському Дню бібліотек.

На сторінках у соцмережі Однокласники книгозбірні ЗНЗ знайомлять читачів з інформацією про актуальні події бібліотечного життя (Імстичівська та Гришковецька шкільні бібліотеки); представляють фотозвіти масових заходів (публічно-шкільна бібліотека с. Глушиця, Гришковецька та Імстичівська шкільні книгозбірні). Кривицька шкільна бібліотека створила акаунт у 2013 році, але сторінка досі не наповнена.

Аналіз змісту сайтів у мережі Однокласники довів, що найпривабливішими є профілі Імстичівської та Гришковецької шкільних бібліотек, однак усім установам варто

активніше використовувати можливості цього ресурсу, проводити обговорення останніх новин, обмін думками про масові заходи.

Бібліотечні установи Козівської ЗОШ № 1 та Кременської школи-гімназії Луганської області мають акаунти на платформі Google+. Книгозбірня Кременської школи-гімназії проводить промоцію за допомогою фотоматеріалів, буктрейлерів та відео, а сторінка бібліотеки Козівської ЗОШ № 1 поки що не заповнена відомостями.

Підсумовуючи, зауважимо що останнім часом відбувається широке впровадження сучасних технологій у діяльність книгозбірень та інтеграція бібліотечно-інформаційних ресурсних центрів загальноосвітніх навчальних закладів у національний та світовий інформаційний простір, проте окремим установам слід активізувати роботу щодо наповнення сторінок.

Під час аналізу виявлено, що в найпопулярніших мережах Facebook, Twitter, YouTube, Google+, ВКонтакте, Однокласники не мають власних сторінок/груп спеціальні наукові бібліотеки установ НАПН України та бібліотеки ОПППО.

Як зазначає О. Мар'їна, "адаптація бібліотек до нових форм комунікації у соціальних медіа тільки розпочинається та є інноваційною тенденцією розвитку бібліотечної сфери. Перші кроки у цьому напрямі дають підстави констатувати, що активне застосування віртуальних медіа у діяльності бібліотек уможливить отримання нових інструментів для організації та управління інформацією, надання до неї доступу, стимулювання подальшого розвитку бібліотечної професії та створення якісної нової комунікації з користувачами" [6].

Проведене дослідження уможливує такі висновки:

1. Соціальні мережі продуктивно впливають на розвиток бібліотечної справи і дають змогу реалізувати чимало цікавих і корисних проєктів. Стимулюється обмін знаннями щодо бібліотечних практик, розвиваються дружні спільноти професіоналів, готових надати консультацію і допомогти у вирішенні проблем.

2. Згідно з дослідженням, 46 бібліотечних установ ЗНЗ та 11 книгозбірень ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів представлено лише в одній із популярних соцмереж. Отже, варто ширше використовувати соціальні медіа у спілкуванні з читачами та промоції власних послуг, зокрема доцільно звернути увагу на мережі Pinterest, Instagram, LinkedIn, My Space.

3. Серед аналізованих книгозбірень лише 3 бібліотеки ВНЗ III—IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів та 6 бібліотек ЗНЗ на власних сторінках/у групах соцмереж зазначили місто, адресу, телефон, розклад роботи. На більшості сайтів немає інформації про історію закладу, важливі події, нові надходження. Частина книгозбірень, зареєструвавши групу в певній соцмережі, не підтримує її.

Установам, сторінки яких на момент проведення аналізу містили мінімальний контент чи перебували в занедбаному стані, варто оновити профілі, зробити їх інформативнішими. Книгозбірням, що не використовують можливостей соціальних медіа, доцільно якнайшвидше адаптуватися до нових форм комунікації з користувачами. Усім освітянським бібліотекам потрібно збільшити медіа-присутність, адже наявність груп їхніх прихильників у мережі — серйозний інформаційний ресурс і можливість популяризації серед широкої аудиторії.

4. Використовуючи сервіси Веб 2.0, фахівці книгозбірень сприятимуть оновленню статусу й іміджу установи,

адже соціальні мережі надають змогу отримати додатковий канал реалізації власних стратегій, оперативно інформувати про діяльність, просувати бібліотечні послуги, ресурси і програми тощо. Особливо це актуально для закладів, які не мають власних сайтів. Книгозбірням, присутнім у веб-просторі, доцільно інтегрувати власні сервіси у соціальні медіа, в яких простіше, зручніше і швидше розвивати ефективну комунікацію і з користувачами, і з іншими бібліотечними установами.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів окресленої проблеми. Подальшого розв'язання потребують питання аналізу практики використання соціальних мереж у діяльності зарубіжних освітянських бібліотек.

Список використаної літератури

1. Бондаренко Т. О. Популяризація науки у вітчизняному медіа-просторі / Т. Бондаренко. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_sk/2012_1/files/SC_112_06.pdf. — Назва з екрана.
2. Гениева Е. Ю. Библиотека как центр межкультурной коммуникации / Е. Гениева. — Режим доступа: <http://www.disscat.com/content/biblioteka-kak-tsentr-mezhkulturnoi-kommunikatsii>. — Загл. с экрана.
3. Ермаков А. Вторая жизнь библиотек / А. Ермаков, Р. Скорнякова. — Режим доступа: <http://www.osp.ru/os/2011/02/13007694/>. — Загл. с экрана.
4. Исследовательский холдинг Ромир. — Режим доступа: http://romir.ru/news/res_results/468.html. — Загл. с экрана.
5. Кириллова А. В. Маркетинговые коммуникации для библиотеки: информационная культура и разрушение стереотипов / А. Кириллова. — Режим доступа: <http://elib.bsu.by/handle/123456789/23373>. — Загл. с экрана.
6. Мар'їна О. Ю. Бібліотеки та соціальні медіа: технологія взаємодії / О. Ю. Мар'їна // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 8. — С. 19—21.
7. Моргунова О. В. Технологи "Web 2.0". Библиотеки в социальных сетях / В. О. Моргунова. — Режим доступа: <http://dspace.susu.ac.ru/bitstream/handle/0001.74/1172/1.pdf?sequence=1>. — Загл. с экрана.
8. Найбільша у світі соціальна мережа Фейсбук відзначає перший ювілей. — Режим доступу: <http://nahnews.com.ua/24741-najbilsha-u-sviti-socialna-merezha-fejsbuk-vidznachaye-pershij-yuvilej/>. — Дата перегляду: 04.02.2014 16:45. — Назва з екрана.
9. Положення про мережу освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та АПН України // Шкільна бібліотека плюс. — 2003. — № 3—4. — С. 1—4.
10. Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства: [монографія] / [О. С. Онищенко, В. М. Горювий, В. І. Попик та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2013. — 220 с.
11. Ekart Donna F. Tech tips for every librarian / Donna F. Ekart // Computers in Libraries. — 2012. — Vol. 33, № 5. — P. 30—31.
12. Fiels Keith Michael. Defining "transformation" / Keith Michael Fiels // American Libraries. — 2013. — Vol. 44, Iss. 5. — P. 6—7.

В статті розглядаються основні можливості використання інтернет-медиапорталів, відомих як соціальні мережі, в контексті популяризації діяльності освітніх бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України.

In the article is reviewed the main features of the use of today's popular Internet media portals, known as social networks, in the context of the development and promotion of educational libraries Ministry of education and science of Ukraine and National academy of pedagogical sciences of Ukraine.

Надійшла до редакції 3 липня 2015 року